

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1^ο φύλλο εργασίας

Να γράψετε τα συνώνυμα των λέξεων με τα έντονα στοιχεία

	Δεν ακολούθησε τις οδηγίες του πατέρα του και απέτυχε	
	Τα προσωπικά αντικείμενα του θύματος ήταν διάσπαρτα στο δρόμο	
	Οι εξελίξεις αυτές συνιστούν αποτέλεσμα μιας μακρόχρονης ιστορικής διαδικασίας	
	Πρέπει να ξεκαθαρίσετε τις προθέσεις σας	
	Αναφέρθηκε επιγραμματικά στο ζήτημα	
	Τα στερεότυπα δεν αποτελούν πλήρη πλαστογράφηση της πραγματικότητας	
	Τα στερεότυπα εμπεδώνονται με την επανάληψη	
	Δεν υπάρχει το περιθώριο για άλλες περικοπές δαπανών	
	Πολλά παιδιά πικραίνουν αδικαιολόγητα τους γονείς τους	
.	Η ενδεχόμενη επανεκλογή του τον έκανε αλαζονικό	
.	Οι πιστωτές της Ελλάδας απαιτούν την εφαρμογή ενός μεγάλου πακέτου μεταρρυθμίσεων	
.	Τον υποδέχτηκαν με ιαχές	
.	Καυτηρίασε τη στάση της κυβέρνησης στο θέμα αυτό	
.	Παινεύεται για την προαγωγή του	
.	Μνημονεύει συχνά τη συμμετοχή του στον πόλεμο του 40	
.	Έφυγε εσπευσμένα για την Αμερική	
.	Το παρελθόν του είναι άσπιλο	
.	Κατάντησαν επαίτες στην ίδια τους την πατρίδα	
.	Οι θαμώνες του μαγαζιού φλυαρούσαν ακατάσχετα	
.	Αμύθητος θησαυρός	

B. Να γράψετε τα αντώνυμα των λέξεων με τα έντονα στοιχεία

	Η κλιμάκωση του εμφυλίου πολέμου	
	Αποσιώπηση της αλήθειας	
	Υπάρχουν και σήμερα εργάτες και υπάλληλοι οργανωμένοι	
	Το παιδί είχε γεννηθεί αρτιμελής	
	Είναι γαλαντόμος άνθρωπος , προσφέρει απλόχερα	
	Μπήκε στο δωμάτιο σκυθρωπός	
	Πρέπει να περιορίσουμε τις δαπάνες	
	Διστάζουμε να μιλήσουμε στους γονείς μας	
	Θα παρατείνουμε την παραμονή μας στο ξενοδοχείο	
	Ανοδική πορεία του καλλιτέχνη	

Γ. δαμόκλειος σπάθη , εν ριπή οφθαλμού , μετά βαΐων και κλάδων ,αντίπαλον δέος , ανακρούω πρύμναν, αχίλλειος πτέρνα , διαρρηγνύω τα ιμάτια , εκ των ων ουκ άνευ

- Όλα έγιναν , κανείς δεν πρόλαβε να αντιληφθεί πώς συνέβη το γεγονός
- Θεωρεί αρετή των μαθητών που θέλουν να σπουδάσουν ιατρική , την αγάπη τους για τον άνθρωπο
- Το ένταλμα που εκδόθηκε κρεμόταν ωςπάνω από το κεφάλι του
- Όταν συνειδητοποίησε τη δύναμη των αντιπάλων
.....
- Είναι συνετός άνθρωπος , αλλά η είναι η αγάπη του για το ποτό
-ότι δεν ήταν εκείνος που διέπραξε την κλοπή του εγγράφου
- Όταν αποκαταστάθηκε η αλήθεια , έγινε δεκτός από όλους τους συμπατριώτες του
.....
- Από τότε που κατέρρευσε η Σοβιετική Ένωση και χάθηκε το
....., η Αμερική συμπεριφέρεται αλαζονικά

Απαντήσεις

Να γράψετε τα συνώνυμα των λέξεων με τα έντονα στοιχεία

Δεν ακολούθησε τις οδηγίες του πατέρα του και απέτυχε	συμβουλές
Τα προσωπικά αντικείμενα του θύματος ήταν διάσπαρτα στο δρόμο	διασκορπισμένα
Οι εξελίξεις αυτές συνιστούν αποτέλεσμα μιας μακρόχρονης ιστορικής διαδικασίας	πορείας
Πρέπει να ξεκαθαρίσετε τις προθέσεις σας	διευκρινίσετε
Αναφέρθηκε επιγραμματικά στο ζήτημα	συνοπτικά
Τα στερεότυπα δεν αποτελούν πλήρη πλαστογράφηση της πραγματικότητας	παραπτοίηση
Τα στερεότυπα εμπεδώνονται με την επανάληψη	εδραιώνονται , κατακτώνται
Δεν υπάρχει το περιθώριο για άλλες περικοπές δαπανών	δυνατότητα
Πολλά παιδιά πικραίνουν αδικαιολόγητα τους γονείς τους	λυτούν , στενοχωρούν
Η ενδεχόμενη επανεκλογή του τον έκανε αλαζονικό	πιθανή
Οι πιστωτές της Ελλάδας απαιτούν την εφαρμογή ενός μεγάλου πακέτου μεταρρυθμίσεων	δανειστές
Τον υποδέχτηκαν με ιαχές	κραυγές , αλαλαγμούς
Καυτηρίασε τη στάση της κυβέρνησης στο θέμα αυτό	επέκρινε
Παινεύεται για την προαγωγή του	καυχείται
Μνημονεύει συχνά τη συμμετοχή του στον πόλεμο του 40	αναφέρει
Έφυγε εσπευσμένα για την Αμερική	βιαστικά
Το παρελθόν του είναι άσπιλο	καθαρό
Κατάντησαν επαίτες στην ίδια τους την πατρίδα	ζητιάνοι
Οι θαμώνες του μαγαζιού φλυαρούσαν ακατάσχετα	πελάτες
Αμύθητος θησαυρός	ανυπολόγιστος , απερίγραπτος

B. Να γράψετε τα αντώνυμα των λέξεων με τα έντονα στοιχεία

Η κλιμάκωση του εμφυλίου πολέμου	αποκλιμάκωση
Αποσιώπηση της αλήθειας	ανάδειξη
Υπάρχουν και σήμερα εργάτες και υπάλληλοι οργανωμένοι	ανοργάνωτοι
Το παιδί είχε γεννηθεί αρτιμελής	ανάπηρο
Είναι γαλαντόμος άνθρωπος , προσφέρει απλόχερα	τσιγκούνης

	Μπήκε στο δωμάτιο σκυθρωπός	εύθυμος
	Πρέπει να περιορίσουμε τις δαπάνες	έσοδα
	Διστάζουμε να μιλήσουμε στους γονείς μας	τολμούμε , αποφασίζουμε
	Θα παρατείνουμε την παραμονή μας στο ξενοδοχείο	θα συντομεύσουμε
	Ανοδική πορεία του καλλιτέχνη	καθοδική

- Γ. δαμόκλειος σπάθη , εν ριπή οφθαλμού , μετά βαΐων και κλάδων ,αντίπαλον δέος , ανακρούω πρύμναν, αχίλλειος πτέρνα , διαρρηγνύω τα ιμάτια , εκ των ων ουκ άνευ
- Όλα έγιναν **εν ριπή οφθαλμού** , κανείς δεν πρόλαβε να αντιληφθεί πώς συνέβη το γεγονός
 - Θεωρεί **εκ των ων ουκ άνευ** αρετή των μαθητών που θέλουν να σπουδάσουν ιατρική , την αγάπη τους για τον άνθρωπο
 - Το ένταλμα που εκδόθηκε κρεμόταν ως **δαμόκλειος σπάθη** πάνω από το κεφάλι του
 - Όταν συνειδητοποίησε τη δύναμη των αντιπάλων , **ανέκρουσε πρύμναν**
 - Είναι συνετός άνθρωπος , αλλά η **αχίλλειος πτέρνα** του είναι η αγάπη του για το ποτό
 - **Διαρρήγνυε τα ιμάτιά** του ότι δεν ήταν εκείνος που διέπραξε την κλοπή του εγγράφου
 - Όταν αποκαταστάθηκε η αλήθεια , έγινε δεκτός από όλους τους συμπατριώτες του **μετά βαΐων και κλάδων**
 - Από τότε που κατέρρευσε η Σοβιετική Ένωση και χάθηκε το **αντίπαλον δέος** , η Αμερική συμπεριφέρεται αλαζονικά

Να γράψετε τα συνώνυμα των λέξεων με τα έντονα στοιχεία

	Μετά τις κατευναστικές δηλώσεις του υπουργού το χρηματιστήριο άρχισε να ανακάμπτει	
	Η ελευθερία της έκφρασης είναι αναπόσπαστο δικαίωμα όλων μας	
	Δεν πρέπει να τον εμπιστεύεσαι . Ο χαρακτήρας του είναι ανεργμάλιστα	
	Η συμπεριφορά του απέναντι στους αιχμαλώτους ήταν ανηλεής	
	Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ Ελλάδας και δανειστών δεν είχαν αίσια απόληξη	
	Μην τον παρεξηγείς , είναι πολύ εύθικτος σε τέτοια ζητήματα	
	Δέχομαι κάθε αρνητική κριτική , αρκεί να είναι καλόπιστη	
	Οι διατάξεις του νόμου για την πάταξη της αισχροκέρδειας είναι πολύ αυστηρές	
	Μιλάει με πολύ μεγάλη οίηση .Δεν έχει καμία αίσθηση του μέτρου	
.	Η ακυβερνησία μπορεί να προκαλέσει πολλά δεινά σε έναν τόπο	
.	Η διευθέτηση ενός τόσο δύσκολου προβλήματος θα συμβάλλει στην ανάκαμψη της χώρας	
.	Πρέπει να αποφύγουμε τη διόγκωση της ανεργίας	
.	Αυτό που επιδίωκαν ήταν ο διασυρμός του γνωστού ηθοποιού	
.	Γίνεται μία προσπάθεια εκμοντερνισμού των παλιών κομμάτων	
.	Οφείλουμε να εξοστρακίσουμε από τη ζωή μας κάθε αναχρονιστική αντίληψη	
.	Τα ελληνικά προϊόντα είναι εφάμιλλα των ξένων	
.	Βρέθηκε στον κολοφώνα της δόξας της στη δεκαετία του 80	
.	Η δολοφονία στο Σαράγεβο έγινε η θρυαλλίδα που προκάλεσε τον Α' παγκόσμιο πόλεμο	
.	Βρισκόταν σε παροξυσμό ενθουσιασμού	
.	Ο αυστηρός κολασμός των αποτρόπαιων εγκλημάτων είναι δεδομένος	

Β. Να γράψετε τα αντώνυμα των λέξεων με τα έντονα στοιχεία

	Υπάρχει μία αδιόρατη γραμμή στον ορίζοντα	
	Προπορευόταν ο βασιλιάς με το άλογό του	
	Η πίστη μου στις δυνατότητές σου είναι ακράδαντη	
	Έζησε έναν ταραχώδη βίο	
	Χρωστάει στο δημόσιο ένα αμελητέο ποσό	
	Αμοιβαία συμπάθεια	
	Δοκίμασα μία αλγεινή εμπειρία	
	Θα απαλείψουμε αυτόν τον όρο από τη συμφωνία	
	Αγκάλιασε την πρωτοβουλία μας με μεγάλη θέρμη	
	Ο Γιώργος είναι το καύχημα της οικογένειάς μας	

Δ. Να γράψετε δύο σύνθετες λέξεις από το β' συνθετικό των παρακάτω λέξεων

- συγκρούονται
- ανώνυμων
- αξιόποινες
- απρόσωπα

Απαντήσεις

A. Να γράψετε τα συνώνυμα των λέξεων με τα έντονα στοιχεία

Μετά τις κατευναστικές δηλώσεις του υπουργού το χρηματιστήριο άρχισε να ανακάμπτει	καθησυχαστικές
Η ελευθερία της έκφρασης είναι αναπόσπαστο δικαίωμα όλων μας	αναφαίρετο
Δεν πρέπει να τον εμπιστεύεσαι . Ο χαρακτήρας του είναι ανεργμίστος	ασταθής
Η συμπεριφορά του απέναντι στους αιχμαλώτους ήταν ανηλεής	σκληρός
Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ Ελλάδας και δανειστών δεν είχαν αίσια απόληξη	αποτέλεσμα
Μην τον παρεξηγείς , είναι πολύ εύθικτος σε τέτοια ζητήματα	ευαίσθητος
Δέχομαι κάθε αρνητική κριτική , αρκεί να είναι καλόπιστη	καλοπροαίρετη
Οι διατάξεις του νόμου για την πάταξη της αισχροκέρδειας είναι πολύ αυστηρές	καταπολέμηση
Μιλάει με πολύ μεγάλη οίηση . Δεν έχει καμία αίσθηση του μέτρου	αλαζονεία
Η ακυβερνησία μπορεί να προκαλέσει πολλά δεινά σε έναν τόπο	αναρχία
Η διευθέτηση ενός τόσο δύσκολου προβλήματος θα συμβάλλει στην ανάκαμψη της χώρας	ρύθμιση
Πρέπει να αποφύγουμε τη διόγκωση της ανεργίας	μεγέθυνση
Αυτό που επιδίωκαν ήταν ο διασυρμός του γνωστού ηθοποιού	διαπόμπευση
Γίνεται μία προσπάθεια εκμοντερνισμού των παλιών κομμάτων	εκσυγχρονισμού
Οφείλουμε να εξοστρακίσουμε από τη ζωή μας κάθε αναχρονιστική αντίληψη	απομακρύνουμε
Τα ελληνικά προϊόντα είναι εφάμιλλα των ξένων	ισάξια
Βρέθηκε στον κολοφώνα της δόξας της στη δεκαετία του 80	αποκορύφωμα
Η δολοφονία στο Σαράγεβο έγινε η θρυαλλίδα που προκάλεσε τον Α' παγκόσμιο πόλεμο	αφορμή
Βρισκόταν σε παροξυσμό ενθουσιασμού	έξαψη
Ο αυστηρός κολασμός των αποτρόπαιων εγκλημάτων είναι δεδομένος	τιμωρία

Β. Να γράψετε τα αντώνυμα των λέξεων με τα έντονα στοιχεία

	Υπάρχει μία αδιόρατη γραμμή στον ορίζοντα	ευδιάκριτη
	Προπορευόταν ο βασιλιάς με το άλογό του	ακολουθούσε
	Η πίστη μου στις δυνατότητές σου είναι ακράδαντη	ασταθής
	Έζησε έναν ταραχώδη βίο	ατάραχο
	Χρωστάει στο δημόσιο ένα αμελητέο ποσό	σημαντικό
	Αμοιβαία συμπάθεια	μονόπλευρη
	Δοκίμασα μία αλγεινή εμπειρία	ανώδυνη
	Θα απαλείψουμε αυτόν τον όρο από τη συμφωνία	διατηρήσουμε
	Αγκάλιασε την πρωτοβουλία μας με μεγάλη θέρμη	ψυχρότητα
	Ο Γιώργος είναι το καύχημα της οικογένειάς μας	ντροπή

Δ. Να γράψετε δύο σύνθετες λέξεις από το β' συνθετικό των παρακάτω λέξεων

- **πρόσκρουση , υπόκρουση**
- **συνώνυμος , ομώνυμος**
- **ποινολόγιο , αντίποινα**
- **προσωποποίηση , προσωπολατρία**

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ 3^ο ΦΥΛΛΑΔΙΟ

A. Να γράψετε τα συνώνυμα των παρακάτω λέξεων

1. Η σωματική και ψυχολογική κακοποίηση των γυναικών αποτελεί κατάφωρη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων	
2. Το φαινόμενο αυτό μαστιρίζει δεκάδες κοινωνίες	
3. Στεκόταν ανυπεράσπιστος ανάμεσα στα πυρά των κακοποιών	
4. Αυτή η προσβολή της σωματικής και ψυχικής ακεραιότητας μιας γυναίκας προέρχεται συχνά από την οικογένεια	
5. Παρέμεινε ανεπάγγελτος ως το τέλος της ζωής του	
6. Σε πολλές μουσουλμανικές κοινωνίες δεν επιτρέπεται στη γυναίκα να έχει δικούς της πόρους χρημάτων	
7. Υπήρξε μάρτυρας των γεγονότων	
8. Η ανυπακοή του μαθητή θα τιμωρηθεί αυστηρά	
9. Οι φτωχοί γίνονται συχνά έρμια των συνθηκών και υπομένουν οτιδήποτε τους επιβάλλει η μοίρα	
10. Η πρόσκαιρη απομάκρυνση από τις αγορές δεν μπορεί να επιφέρει καμία αλλαγή στη συνείδηση του καταναλωτικού κοινού	
11. Συνελήφθησαν οι προτεργάτες των βίαιων επεισοδίων	
12. Οι πλούσιες χώρες της Δύσης προκαλούν δυσαναπλήρωτες καταστροφές στο περιβάλλον	
13. Οι περισσότεροι Ευρωπαίοι συσχετίζουν τη δημοκρατία με ένα δίκτυο κοινωνικής ασφάλισης	
14. Προϋπόθεση για να μεγαλουργεί ο Ελληνισμός σήμερα σε όλα τα πεδία είναι βέβαια η ομοψυχία	
15. Αλληλεγγύη σημαίνει πρόθυμη χορηγία υπέρ κοινωφελών σκοπών,	
16. Η κοινωνική αναλγησία διαβρώνει την εθνική συνοχή	
17. Προσέγγισε το ζήτημα επιφανειακά	
18. Έχει το χάρισμα της πειθούς	
19. Ακολούθησαμε μία παρεμφερή τακτική και πετύχαμε	
20. Περιμένουμε την έμπρακτη μεταμέλειά του	

B. Να γράψετε τα αντώνυμα των λέξεων

1. Το δυστύχημα προκάλεσε ανεπανόρθωτες βλάβες στο νευρικό του σύστημα	
2. Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, στοχευμένες ενέργειες τύπου «Παγκόσμια Ημέρα Αντικαταναλωτισμού», οδηγούν σε μαζική αποχή από τις αγορές.	
3. Οι Έλληνες διακρίνονται από ένα γενικευμένο αίσθημα μειονεξίας	
4. Πρωτίστως πρέπει να ασχοληθούμε με αυτό το ζήτημα	
5. Πρέπει να επιβραβεύουμε τέτοιες ενέργειες	
6. Η χρηστότητα των πολιτικών είναι απαραίτητος όρος	
7. Η εξαπάτηση των τουριστών αποτελεί τον κανόνα σε αυτές τις περιοχές	
8. Καλπάζουσα αύξηση των τιμών	
9. Στείρα επεξεργασία των στοιχείων	
10. Στατική αντιμετώπιση των πραγμάτων	

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ :/ 10

Γ. Να χρησιμοποιήσετε το α' συνθετικό των ακόλουθων λέξεων ως β' συνθετικό σε μια καινούργια σύνθετη λέξη

ανδροπρεπής	
υστερόβουλος	
δικηγόρος	
μετρονόμος	
κοσμοϊστορικός	
τρομοκρατία	
δρομολόγιο	
σπιτόγατος	
οριοθέτηση	
δαιμονολογία	
ιεραρχία	
φθοροποιός	
στρατονομία	
αστυνομία	
οφθαλμαπάτη	
καρποφόρος	
μυθομανής	
πλουτοπαραγωγικός	
ρηξικέλευθος	
χωματόδρομος	
κληρονομώ	

Απαντήσεις

Να γράψετε τα συνώνυμα των παρακάτω λέξεων

1. Η σωματική και ψυχολογική κακοποίηση των γυναικών αποτελεί κατάφωρη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων	ολοφάνερη
2. Το φαινόμενο αυτό μαστιρίζει δεκάδες κοινωνίες	πλήττει
3. Στεκόταν ανυπεράσπιστος ανάμεσα στα πυρά των κακοποιών	αβοήθητος , απροστάτευτος
4. Αυτή η προσβολή της σωματικής και ψυχικής ακεραιότητας μιας γυναίκας προέρχεται συχνά από την οικογένεια	αρτιότητα
5. Παρέμεινε ανεπάγγελτος ως το τέλος της ζωής του	άνεργος
6. Σε πολλές μουσουλμανικές κοινωνίες δεν επιτρέπεται στη γυναίκα να έχει δικούς της πόρους χρημάτων	πηγές
7. Υπήρξε μάρτυρας των γεγονότων	παρατηρητής
8. Η ανυπακοή του μαθητή θα τιμωρηθεί αυστηρά	απειθαρχία
9. Οι φτωχοί γίνονται συχνά έρμια των συνθηκών και υπομένουν οτιδήποτε τους επιβάλλει η μοίρα	θύματα
10. Η πρόσκαιρη απομάκρυνση από τις αγορές δεν μπορεί να επιφέρει καμία αλλαγή στη συνείδηση του καταναλωτικού κοινού	προσωρινή
11. Συνελήφθησαν οι πρωτεργάτες των βίαιων επεισοδίων	πρωταγωνιστές ,πρωταίτιοι
12. Οι πλούσιες χώρες της Δύσης προκαλούν δυσαναπλήρωτες καταστροφές στο περιβάλλον	ανεπανόρθωτες
13. Οι περισσότεροι Ευρωπαίοι συσχετίζουν τη δημοκρατία με ένα δίκτυ κοινωνικής ασφάλισης	συνδέουν
14. Προϋπόθεση για να μεγαλουργεί ο Ελληνισμός σήμερα σε όλα τα πεδία είναι βέβαια η ομοψυχία	σύμπνοια
15. Αλληλεγγύη σημαίνει πρόθυμη χορηγία υπέρ κοινωφελών σκοπών,	προσφορά
16. Η κοινωνική αναλγησία διαβρώνει την εθνική συνοχή	καταστρέφει , φθείρει
17. Προσέγγισε το ζήτημα επιφανειακά	επιδερμικά , επιπόλαια
18. Έχει το χάρισμα της πειθούς	αρετή
19. Ακολουθήσαμε μία παρεμφερή τακτική και πετύχαμε	παρόμοια
20. Περιμένουμε την έμπρακτη μεταμέλειά του	μετάνοια

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ :/20

Β. Να γράψετε τα αντώνυμα των λέξεων

1. Το δυστύχημα προκάλεσε ανεπανόρθωτες βλάβες στο νευρικό του σύστημα	επανορθώσιμες
2. Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, στοχευμένες ενέργειες τύπου «Παγκόσμια Ημέρα Αντικαταναλωτισμού», οδηγούν σε μαζική αποχή από τις αγορές.	συμμετοχή
3. Οι Έλληνες διακρίνονται από ένα γενικευμένο αίσθημα μειονεξίας	υπεροχής
4. Πρωτίστως πρέπει να ασχοληθούμε με αυτό το ζήτημα	δευτερευόντως
5. Πρέπει να επιβραβεύουμε τέτοιες ενέργειες	καταδικάζουμε
6. Η χρηστότητα των πολιτικών είναι απαραίτητος όρος	φαιλότητα
7. Η εξαπάτηση των τουριστών αποτελεί τον κανόνα σε αυτές τις περιοχές	εξαίρεση
8. Καλπάζουσα αύξηση των τιμών	αργή
9. Στείρα επεξεργασία των στοιχείων	γόνιμη
10. Στατική αντιμετώπιση των πραγμάτων	δυναμική

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ :/ 10

Γ. Να χρησιμοποιήσετε το α συνθετικό των ακόλουθων λέξεων ως β' συνθετικό σε μία καινούργια σύνθετη λέξη

ανδροπρεπής	άνανδρος ,επανδρώνω
υστερόβουλος	καθυστέρηση , πρωθύστερο
δικηγόρος	άδικος , ένδικος
μετρονόμος	άμετρος , καταμέτρηση
κοσμοϊστορικός	εγκόσμιος , άκοσμος
τρομοκρατία	έντρομος , ατρόμητος
δρομολόγιο	διαδρομή , πρόδρομος
σπιτόγατος	ξεσπιτώνω , τροχόσπιτο
οριοθέτηση	περιορίζω , καθορίζω
δαιμονολογία	ευδαιμονία ,δεισιδαιμονία
ιεραρχία	ανίερος , καθιερώνω
φθοροποιός	διαφθορά , άφθαρτος
στρατονομία	επιστράτευση , επίστρατος
αστυνομία	προάστιο , προαστιακός
οφθαλμαπάτη	εποφθαλμιώ , εξόφθαλμος
καρποφόρος	άκαρπος , επικαρπία
μυθομανής	παραμύθι , επιμύθιο
πλουτοπαραγωγικός	πάμπλουτος , ζάπλουτος
ρηξικέλευθος	διάρρηξη , διαρρήκτης
χωματόδρομος	επιχωμάτωση , ανάχωμα
κληρονομώ	άκληρος , απόκληρος

Να γράψετε τα συνώνυμα των παρακάτω λέξεων

	Με εκλιπαρούσε να του επιτρέψω να φύγει	
	Αντικρούω τα επιχειρήματα των αντιπάλων	
	Πρόκειται για έναν βλάσφημο άνθρωπο	
	Οι εχθροί της δημοκρατίας βυσσοδομούν αδιάκοπα	
	Αδημονούσε να πάρει το πτυχίο του	
	Τα περισσότερα από εκείνα που ονειρεύτηκε έμειναν ανεκτέλεστα	
	Τα βάσανά μας ήταν ανεκδιήγητα	
	Καταδικάστηκε για ιδιοποίηση χρήματος	
	Στη γεωργία ο καιρός είναι ο κατεξοχήν αστάθμητος παράγοντας	
	Η επίθεση των αντιπάλων ήταν ενορχηστρωμένη	
	Της καταλογίζουν ως μειονέκτημα τη μεγάλη ευαισθησία της	
	Οι γραπτοί νόμοι διέπουν τις σχέσεις των ανθρώπων	
	Οι ανεπιτυχείς εκστρατείες του Δαρείου κατά της Ελλάδας αμαύρωσαν τη φήμη του	
	Φαινόμενα όπως αυτά του κανιβαλισμού προσιδιάζουν σε πρωτόγονες κοινωνίες	
	Η αστυνομία πέτυχε την εξάρθρωση της τρομοκρατικής οργάνωσης	
	Η επιμονή είναι πολύτιμος αρωγός στον αγώνα του ανθρώπου για επιβίωση	
	Οι αθλητές δεν προγυμνάστηκαν αρκετά	
	Έχει ευπαθή υγεία	
	Η διαλεύκανση του εγκλήματος	
	Οι ισχυρισμοί του κατηγορού είναι αποκυήματα της φαντασίας του	

Β. Να γράψετε τα αντώνυμα των λέξεων

	Διακρίνεται για την εμβρίθεια του πνεύματός του	
	Εξαιτίας της ξαφνικής νεροποντής αδρανοποιήθηκε όλος ο κρατικός μηχανισμός	
	Τα σχέδιά μας για το μέλλον είναι ουτοπικά	
	Οι διαπραγματεύσεις καθυστερούν εξαιτίας της αδιαλλαξίας των αντιπάλων	
	Οι φράουλες είναι ευπαθή φρούτα	
	Έρχεται συχνά στην περιοχή μας	
	Είναι σημαντικό να είναι κανείς αυτεξούσιος	
	Είναι πιο εύκολο να συνεννοηθείς με τους ομόγλωσσους	
	Ο πόνος του έρωτα είναι ανυπόφορος	
	Το έργο υπήρξε αποτέλεσμα εξαιρετικής φιλοπονίας	

Γ. Να γράψετε συνώνυμες λέξεις για τις διαφορετικές σημασίες της λέξης «σύσταση»

- Η **σύσταση** των φαρμάκων και των καλλυντικών αναγράφεται στη συσκευασία τους
- Οι αδιόριστοι εκπαιδευτικοί προχώρησαν στη **σύσταση** συλλόγου
- Ύστερα από **σύσταση** του οδοντογιατρού του , άρχισε να βουρτσίζει τα δόντια του μετά από κάθε γεύμα
- Σας παρακαλούμε να μας δώσετε τη **σύστασή** σας , για να σας αποστείλουμε το δώρο που κερδίσατε

Δ. Να εντοπίσετε και να διορθώσετε τα λάθη από γραπτά δοκίμια μαθητών

1. Η στάση της ελληνικής πολιτείας απέναντι στους οικονομικούς μετανάστες είναι ακατανόμαστη
2. Οι προαναφερθέντες ενέργειες μπορούν να δώσουν ικανοποιητική λύση στο πρόβλημα της ανεργίας
3. Πολλοί ωστόσο νέοι εμφορούνται με αγνά συναισθήματα για την πατρίδα τους
4. Οι πνευματικοί άνθρωποι αποδίδονται σε υπεράνθρωπες προσπάθειες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της κοινωνίας
5. Αρκετοί μαθητές με μαθησιακά προβλήματα ειρωνεύονται από τους συμμαθητές τους
6. Οι ανθρώπινες ελευθερίες σέβονται μόνο στις αληθινά δημοκρατικές κοινωνίες
7. Οι νόμοι για την παιδεία πρέπει να επεξεργαστούν από επιτροπές στις οποίες θα συμμετέχουν και διανοούμενοι
8. Πολλές εκθέσεις απεικονίζουν την κατάσταση των ανθρώπων του Τρίτου Κόσμου υποφέροντας από την πείνα και τις αρρώστιες
9. Πολλές κυβερνήσεις στερούν τους πολίτες από το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης
10. Υπάρχουν όμως δημόσιοι υπάλληλοι που διαφέρουν με τους συναδέλφους τους στη νοοτροπία

Ε. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της πρώτης στήλης με τις ομόρριζές τους στη δεύτερη στήλη

A'	B'
έκκριση	α. Όραμα
παρέκκλιση	β. ράγισμα
σχήμα	γ. Έγκλιση
πρόκληση	δ. Κατοχή
έκρηξη	ε. τμήμα
τομέας	στ. κάλεσμα
πρόσωπο	ζ. κριτής

Να γράψετε τα συνώνυμα των παρακάτω λέξεων

Με εκλιπαρούσε να του επιτρέψω να φύγει	Ικέτευε
Αντικρούω τα επιχειρήματα των αντιπάλων	Ανασκευάζω
Πρόκειται για έναν βλάσφημο άνθρωπο	Ασεβή
Οι εχθροί της δημοκρατίας βυσσοδομούν αδιάκοπα	μηχανορραφούν
Αδημονούσε να πάρει το πτυχίο του	ανυπομονούσε
Τα περισσότερα από εκείνα που ονειρεύτηκε έμειναν ανεκτέλεστα	απραγματοποίητα
Τα βάσανά μας ήταν ανεκδιήγητα	απερίγραπτα
Καταδικάστηκε για ιδιοποίηση χρήματος	Οικειοποίηση
Στη γεωργία ο καιρός είναι ο κατεξοχήν αστάθμητος παράγοντας	απρόβλεπτος , ακαθόριστος
Η επίθεση των αντιπάλων ήταν ενορχηστρωμένη	Συντονισμένη
Της καταλογίζουν ως μειονέκτημα τη μεγάλη ευαισθησία της	Αποδίδουν
Οι γραπτοί νόμοι διέπουν τις σχέσεις των ανθρώπων	ρυθμίζουν , καθορίζουν
Οι ανεπιτυχείς εκστρατείες του Δαρείου κατά της Ελλάδας αμαύρωσαν τη φήμη του	Σπίλωσαν
Φαινόμενα όπως αυτά του κανιβαλισμού προσιδιάζουν σε πρωτόγονες κοινωνίες	Ταιριάζουν
Η αστυνομία πέτυχε την εξάρθρωση της τρομοκρατικής οργάνωσης	Διάλυση
Η επιμονή είναι πολύτιμος αρωγός στον αγώνα του ανθρώπου για επιβίωση	βοηθός
Οι αθλητές δεν προγυμνάστηκαν αρκετά	προπονήθηκαν
Έχει ευπαθή υγεία	Ευαίσθητη
Η διαλεύκανση του εγκλήματος	Εξιχνίαση
Οι ισχυρισμοί του κατηγορού είναι αποκυήματα της φαντασίας του	γεννήματα

Β. Να γράψετε τα αντώνυμα των λέξεων

Διακρίνεται για την εμβρίθεια του πνεύματός του	Ρηχότητα
Εξαιτίας της ξαφνικής νεροποντής αδρανοποιήθηκε όλος ο κρατικός μηχανισμός	ενεργοποιήθηκε
Τα σχέδιά μας για το μέλλον είναι ουτοπικά	Ρεαλιστικά
Οι διαπραγματεύσεις καθυστερούν εξαιτίας της αδιαλλαξίας των αντιπάλων	διαλλακτικότητας
Οι φράουλες είναι ευπαθή φρούτα	ανθεκτικά
Έρχεται συχνά στην περιοχή μας	Σπάνια
Είναι σημαντικό να είναι κανείς αυτεξούσιος	υποχείριος
Είναι πιο εύκολο να συνεννοηθείς με τους ομόγλωσσους	αλλόγλωσσους
Ο πόνος του έρωτα είναι ανυπόφορος	Υποφερτός
Το έργο υπήρξε αποτέλεσμα εξαιρετικής φιλοπονίας	φυγοπονίας

Γ. Να γράψετε συνώνυμες λέξεις για τις διαφορετικές σημασίες της λέξης «σύσταση»

- Η **σύνθεση** των φαρμάκων και των καλλυντικών αναγράφεται στη συσκευασία τους
- Οι αδιόριστοι εκπαιδευτικοί προχώρησαν στη **συγκρότηση / ίδρυση** συλλόγου
- Ύστερα από **υπόδειξη / συμβουλή** του οδοντογιατρού του , άρχισε να βουρτσίζει τα δόντια του μετά από κάθε γεύμα
- Σας παρακαλούμε να μας δώσετε τη **διεύθυνσή** σας , για να σας αποστείλουμε το δώρο που κερδίσατε

Δ. Να εντοπίσετε και να διορθώσετε τα λάθη από γραπτά δοκίμια μαθητών

1. Η στάση της ελληνικής πολιτείας απέναντι στους οικονομικούς μετανάστες είναι ακατονόμαστη
2. Οι προαναφερθείσες ενέργειες μπορούν να δώσουν ικανοποιητική λύση στο πρόβλημα της ανεργίας
3. Πολλοί ωστόσο νέοι εμφορούνται από αγνά συναισθήματα για την πατρίδα τους
4. Οι πνευματικοί άνθρωποι αποδύονται σε υπεράνθρωπες προσπάθειες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της κοινωνίας
5. Αρκετοί μαθητές με μαθησιακά προβλήματα αντιμετωπίζονται με ειρωνεία από τους συμμαθητές τους
6. Οι ανθρώπινες ελευθερίες γίνονται σεβαστές μόνο στις αληθινά δημοκρατικές κοινωνίες
7. Οι νόμοι για την παιδεία πρέπει να υποστούν επεξεργασία από επιτροπές στις οποίες θα συμμετέχουν και διανοούμενοι
8. Πολλές εκθέσεις απεικονίζουν την κατάσταση των ανθρώπων του Τρίτου Κόσμου που υποφέρουν από την πείνα και τις αρρώστιες
9. Πολλές κυβερνήσεις στερούν από τους πολίτες το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης
10. Υπάρχουν όμως δημόσιοι υπάλληλοι που διαφέρουν από τους συναδέλφους τους στη νοοτροπία

Ε. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της πρώτης στήλης με τις ομόρριζές τους στη δεύτερη στήλη

A'	B'
έκκριση	α. κριτής
παρέκκλιση	β. έγκλιση
σχήμα	γ. κατοχή
πρόκληση	δ. Κάλεσμα
έκρηξη	ε. ράγισμα
τομέας	στ. Τμήμα
πρόσωπο	ζ. Όραμα

A. Να γράψετε τα συνώνυμα των λέξεων με τα έντονα γράμματα

Οι δημότες αποφάσισαν να καλλωπίσουν τις πλατείες της πόλης τους	
Ιδιοποιούμαι την εξουσία	
Η αναχαίτιση του πληθωρισμού είναι δύσκολο έργο	
Ο διασυρμός των εγκληματιών στους δρόμους των πόλεων αποτελούσε μέρος της ποινής σε παλιότερες εποχές	
Δεν πρέπει να κρίνουμε κάποιον από την αμφίεσή του	
Στη σύγχρονη κοινωνία έχει επέλθει κορεσμός από υλικά αγαθά	
Πρέπει να επιταχύνουμε την ανάκαμψη της οικονομίας	
Το ψύχος έχει επιταθεί τις τελευταίες μέρες	
Η συμπεριφορά του μου έκανε αλγεινή εντύπωση	
Χρειάστηκαν πολλές μάχες για την κατίσχυση των Γερμανών στην Ευρώπη	
Τα λόγια του δεν έχουν ειρμό	
Στο πρόσωπό τους απλωνόταν μία αδιόρατη θλίψη	
Μία αδυσώπητη μοίρα με κατατρέχει σε όλη της διάρκεια της ζωής μου	
Εφησυχάζει με τη σκέψη ότι άλλοι θα φροντίσουν για την αντιμετώπιση του προβλήματός του	
Μέρες τώρα δουλεύει χωρίς ανάπαυλα	
Οι Αθηναίοι προσπορίζονταν τα αναγκαία αγαθά από τη Σηστό	
Αυτό που με ενοχλεί στους σημερινούς νέους είναι ο πιθηκισμός τους	
Όλη η ζωή του ήταν ακηλίδωτη	
Η αδικία σε βάρος των μισθωτών είναι κατάφωρη	
Παρακολουθούσε εμβρόντητος όσα συνέβαιναν στο κοινοβούλιο	

Β. Να γράψετε τα αντώνυμα των λέξεων που ακολουθούν

1.	Στην αγορά υπάρχει ανεπάρκεια αγαθών	
2.	Οι σοφιστές υποστήριζαν ότι η αλήθεια είναι σχετική	
3.	Η ευστάθεια του χαρακτήρα ορισμένων ανθρώπων είναι εντυπωσιακή	
4.	Ήταν πολύ αβρός προς τις κυρίες	
5.	Η μεσολάβησή του ήταν παράκαιρη και δεν είχε κανένα αποτέλεσμα	
6.	Τα μέτρα της κυβέρνησης ήταν φιλολαϊκά	
7.	Επώδυνος τοκετός	
8.	Ξαφνικά βρέθηκε μόνος και ανυπεράσπιστος	
9.	Ο φόνος που έγινε ήταν απρομελέτητος	
10.	Ο παραλήπτης του μηνύματος	

Γ. Στις ακόλουθες λέξεις να αντιστρέψετε τη σειρά των συνθετικών και να σχηματίσετε καινούργιες σύνθετες λέξεις [με το α συνθετικό ως β και το β ως α]

φιλόμουσος	
φιλολαϊκός	
δοσολογία	
γραφομηχανή	
χειρούργος	
φέρελπις	

Δ. Να εντοπίσετε και να διορθώσετε τα λάθη που υπάρχουν στις ακόλουθες φράσεις που προέρχονται από δοκίμια μαθητών

1. Οι χειριστές του δημόσιου χρήματος πρέπει να είναι αδιάφθαργοι
2. Λίγοι άνθρωποι στη σημερινή εποχή λειτουργούν ενσυνείδητα , τηρούν δηλαδή με συνέπεια τα καθήκοντά τους
3. Αρκετοί μαθητές επιλέγουν απευθείας το πανεπιστήμιο στο οποίο θα σπουδάσουν , χωρίς προηγουμένως να αναζητήσουν πληροφορίες γι' αυτό
4. Οι άντρες στις μουσουλμανικές κοινωνίες παραβαίνουν τα δικαιώματα των γυναικών
5. Οι μαθητές πρέπει να έχουν αδιάκριτα τις ίδιες ευκαιρίες για εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση
6. Πολλά πράγματα στη ζωή μας συμβαίνουν έκτακτα , χωρίς να τα έχουμε προγραμματίσει
7. Οι δήμοι της χώρας οφείλουν να διοργανώνουν περισσότερες πολιτισμικές εκδηλώσεις
8. Η ανεργία στη χώρα μας έχει λάβει ανέλεγκτες διαστάσεις
9. Τα μνημεία της χώρας μας έλκουν με την ομορφιά τους
10. Πολλοί νέοι καθίστανται ανάπηροι μετά από σοβαρά τροχαία ατυχήματα

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Επιμέλεια ασκήσεων και απαντήσεων : Κώστας Τσιαχρής

A. Να γράψετε τα συνώνυμα των λέξεων με τα έντονα γράμματα

	Είναι εξαιρετικά δύσκολη η δραπέτευση από τον καταναλωτικό τρόπο ζωής	
	Το μεγαλύτερο ελάττωμά του είναι η φυγοπονία του	
	Η επίτευξη του στόχου απαιτεί τη σύμπραξη πολλών ανθρώπων με διαφορετικές ικανότητες	
	Με εντυπωσιάζει η φιλαλήθειά σου	
	Υπήρξαν πολλές έριδες μεταξύ τους	
	Μόλις τελείωσαν οι εξετάσεις ένωσε πραγματικά ξέγνοιαστος	
	Πάψε να εκθειάζεις τέτοιου είδους απάνθρωπες συμπεριφορές	
	Η πρόκληση της ζημιάς ήταν εσκεμμένη από την πλευρά του	
	Αν και τον βοήθησαν με όλη τους την ψυχή , φάνηκε αγνώμονας απέναντί τους	
.	Η τιμή περιλαμβάνει και δωρεάν ξενάγηση στους αρχαιολογικούς χώρους	
.	Η εγκατάλειψη στη μέση του αγώνα αποτελεί ένδειξη της αδυναμίας του ως παίκτη	
.	Προσκόμισαν ακλόνητες αποδείξεις για την αθωότητα του κατηγορουμένου	
.	Είναι υπόλογος για ό,τι συνέβη και πρέπει να λογοδοτήσει	
.	Η κλίση του προς τα μαθηματικά είναι εγγενής	
.	Έκανε μία νύξη πάνω στο θέμα ,χωρίς να αναφέρει περισσότερα πράγματα	
.	Οι συνθήκες είναι κατάλληλες για την πραγματοποίηση της αξιολόγησης	
.	Έκαναν μία σχοινοτενή αναφορά σε όσα είχαν συμβεί μέχρι εκείνη τη στιγμή	
.	Στην αρχή αντιμετώπισε προβλήματα προσαρμογής στο νέο σχολικό περιβάλλον , αλλά σύντομα τα ξεπέρασε	
.	Απέφυγε αριστοτεχνικά την επίθεση	
.	Η ανάκριση ήταν εξονυχιστική	

B. Να γράψετε τα αντώνυμα των λέξεων που ακολουθούν

1.	Θα προηγηθούν όσοι υπέβαλαν έγκαιρα αίτηση	
2.	Κατευνάζω τα πνεύματα	
3.	Η επίδραση της ζέστης ήταν ευεργετική για τις καλλιέργειες	
4.	Αψήφησε τον κίνδυνο	
5.	Η δουλειά του δεν είναι συναφής με το πτυχίο του	
6.	Διασάλευση της κοινωνικής γαλήνης	
7.	Η προσέγγισή του στο ζήτημα του σχολικού εκφοβισμού είναι επιφανειακή	
8.	Ελλειμματικός προϋπολογισμός	
9.	Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε ερήμην τεσσάρων σπουδαίων Πανεπιστημιακών	
10.	Αθόρυβη διαδήλωση	

Γ. Με το α' και β' συνθετικό των παρακάτω λέξεων να σχηματίσετε μία καινούργια σύνθετη λέξη

	Με το α' συνθετικό	Με το β' συνθετικό
ιππόδρομος		
Φυγόπνος		
μετριοπαθής		
ματαιόδοξος		
λιποθυμία		

Δ. Να εντοπίσετε και να διορθώσετε τα λάθη που υπάρχουν στις ακόλουθες φράσεις που προέρχονται από δοκίμια μαθητών

1. Το θέμα θα επεξεργαστεί από την ομάδα μαθητών του σχολείου μας
2. Κατ' αρχήν , αξίζει να εστιάσουμε την προσοχή μας στην έλλειψη μέριμνας από την πλευρά της πολιτείας
3. Πρέπει να δημιουργηθεί μία επιτροπή για την υπολόγισή των συνεπειών του οικολογικού προβλήματος
4. Το πιο επουσιώδες είναι να στρέψουμε την προσοχή μας στην αντιμετώπιση του προβλήματος
5. Αυτό το φαινόμενο υποθάλλπει τους πόθους εκείνων που επιθυμούν το σκοταδισμό
6. Κύριε δήμαρχε , σας επιστούμε την προσοχή όσον αφορά το πρόβλημα που αναφέρθηκε παραπάνω
7. Συχνά τίθονται πολλά ζητήματα τα οποία απαιτούν σωστή αντιμετώπιση από τη μεριά της πολιτείας

A. Να γράψετε τα συνώνυμα των λέξεων με τα έντονα γράμματα

	Είναι εξαιρετικά δύσκολη η δραπέτευση από τον καταναλωτικό τρόπο ζωής	Απόδραση
	Το μεγαλύτερο ελάττωμά του είναι η φυγοπονία του	Οκνηρία
	Η επίτευξη του στόχου απαιτεί τη σύμπραξη πολλών ανθρώπων με διαφορετικές ικανότητες	Συνεργασία
	Με εντυπωσιάζει η φιλαλήθειά σου	Ειλικρίνεια
	Υπήρξαν πολλές έριδες μεταξύ τους	Φιλονικίες
	Μόλις τελείωσαν οι εξετάσεις ένωσε πραγματικά ξέγνοιαστος	Ανέμελος
	Πάψε να εκθειάζεις τέτοιου είδους απάνθρωπες συμπεριφορές	εγκωμιάζεις
	Η πρόκληση της ζημιάς ήταν εσκεμμένη από την πλευρά του	Σκόπιμη
	Αν και τον βοήθησαν με όλη τους την ψυχή , φάνηκε αγνώμονας απέναντί τους	Αχάριστος
	Η τιμή περιλαμβάνει και δωρεάν ξενάγηση στους αρχαιολογικούς χώρους	Περικλείει
	Η εγκατάλειψη στη μέση του αγώνα αποτελεί ένδειξη της αδυναμίας του ως παίκτη	Σημάδι
	Προσκόμισαν ακλόνητες αποδείξεις για την αθωότητα του κατηγορουμένου	Ατράνταχτες
	Είναι υπόλογος για ό,τι συνέβη και πρέπει να λογοδοτήσει	Απολογηθεί
	Η κλίση του προς τα μαθηματικά είναι εγγενής	Έμφυτη
	Έκανε μία νύξη πάνω στο θέμα ,χωρίς να αναφέρει περισσότερα πράγματα	Υπαινιγμό
	Οι συνθήκες είναι κατάλληλες για την πραγματοποίηση της αξιολόγησης	Πρόσφορες
	Έκαναν μία σχοινοτενή αναφορά σε όσα είχαν συμβεί μέχρι εκείνη τη στιγμή	διεξοδική
	Στην αρχή αντιμετώπισε προβλήματα προσαρμογής στο νέο σχολικό περιβάλλον , αλλά σύντομα τα ξεπέρασε	Εγκλιματισμού
	Απέφυγε αριστοτεχνικά την επίθεση	Επιδέξια
	Η ανάκριση ήταν εξονυχιστική	λεπτομερής

B. Να γράψετε τα αντώνυμα των λέξεων που ακολουθούν

1.	Θα προηγηθούν όσοι υπέβαλαν έγκαιρα αίτηση	ακολουθήσουν
2.	Κατευνάζω τα πνεύματα	Εξάπτω
3.	Η επίδραση της ζέστης ήταν ευεργετική για τις καλλιέργειες	καταστροφική

4.	Αψήφησε τον κίνδυνο	Υπολόγισε
5.	Η δουλειά του δεν είναι συναφής με το πτυχίο του	Άσχετη
6.	Διασάλευσή της κοινωνικής γαλήνης	εξισορρόπηση
7.	Η προσέγγισή του στο ζήτημα του σχολικού εκφοβισμού είναι επιφανειακή	ουσιώδης
8.	Ελλειμματικός προϋπολογισμός	πλεονασματικός
9.	Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε ερήμην τεσσάρων σπουδαιών Πανεπιστημιακών	Παρουσία
10.	Αθόρυβη διαδήλωση	Θορυβώδης

Γ. Με το α και β συνθετικό των παρακάτω λέξεων να σχηματίσετε μία καινούργια σύνθετη λέξη

	Με το α συνθετικό	Με το β' συνθετικό
ιππόδρομος	Έφιππος	Δρομολόγιο
φυγόπονος	διαφυγή	Πονοκέφαλος
μετριοπαθής	Αναμέτρηση	Συμπάθεια
ματαιόδοξος	Ματαιοπονώ	Δοξολογία
λιποθυμία	Υπόλοιπο	εύθυμος

Δ. Να εντοπίσετε και να διορθώσετε τα λάθη που υπάρχουν στις ακόλουθες φράσεις που προέρχονται από δοκίμια μαθητών

1. Το θέμα **θα—επεξεργαστεί** [θα τύχει επεξεργασίας] από την ομάδα μαθητών του σχολείου μας
2. **Κατ' αρχήν** [Κατ' αρχάς] , αξίζει να εστιάσουμε την προσοχή μας στην έλλειψη μέριμνας από την πλευρά της πολιτείας
3. Πρέπει να δημιουργηθεί μία επιτροπή για την **-υπολόγισή** [υπολογισμό] των συνεπειών του οικολογικού προβλήματος
4. Το πιο **επουσιώδες** [ουσιώδες] είναι να στρέψουμε την προσοχή μας στην αντιμετώπιση του προβλήματος
5. Αυτό το φαινόμενο **υποθάλλπει** [υποθάλλπει] τους πόθους εκείνων που επιθυμούν το σκοταδισμό
6. Κύριε δήμαρχε , σας **-επιστούμε** [εφιστούμε] την προσοχή όσον αφορά το πρόβλημα που αναφέρθηκε παραπάνω
7. Συχνά **τίθενται** [τίθενται] πολλά ζητήματα τα οποία απαιτούν σωστή αντιμετώπιση από τη μεριά της πολιτείας

A. Να γράψετε τα συνώνυμα των παρακάτω λέξεων

1. Περιστοιχιζόταν από δημοσιογράφους	
2. Η μουσική είναι βάλσαμο στην ψυχή των πονεμένων ανθρώπων	
3. Περιμένουμε την ετυμηγορία του λαού στις εκλογές	
4. Η επιρροή του κόμματος στους πολίτες φθίνει διαρκώς	
5. βαλσαμώνει πουλιά και τα πουλάει	
6. Το καθεστώς προχώρησε σε δήμευση των περιουσιακών στοιχείων πολλών δημοκρατικών πολιτών	
7. Υπήρξε διασπορά ανησυχητικών ειδήσεων	
8. Διαστολή της καρδιάς	
9. Αυτό έγινε με δική μου υπαιτιότητα	
10. Ξένοι διαφεντεύουν το λαό μας	
11. Αποκαλύφθηκε σκευωρία η οποία απέβλεπε στην ανατροπή του πολιτεύματος	
12. Αντιμετωπίζω κάποιον με δυσμένεια	
13. Πολλοί παραλληλίζουν την πολιτική με τη θρησκευτική πίστη	
14. Κάναμε μία εκτενή αναφορά στα γεγονότα της εποχής εκείνης	
15. Ο τόπος βυθίστηκε στην αμάθεια και στην αβελτηρία	
16. Η φωτιά διαδόθηκε ακαριαία	
17. Γριφώδης λόγος	
18. Με την έλευση της άνοιξης αισθάνομαι άλλος άνθρωπος	
19. Ο υπουργός είχε αλλεπάλληλες συσκέψεις	
20. Τα βιβλία της Πηνελόπης Δέλτα ήταν το προσφιλέ ανάγνωσμα των νέων	

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ :/20

B. Να γράψετε τα αντώνυμα των λέξεων

Συντονισμός δραστηριοτήτων	
Ιάσιμη ασθένεια	
Διαστολή της καρδιάς	
Αίθριος ουρανός	
Λαομίσητος πολιτικός	
Αποσυσπείρωση των οπαδών του κόμματος	
Ασχολείται με τον αθλητισμό σποραδικά	
Εξακολούθηση του αγώνα παρά τη βροχή	
Όψιμο ενδιαφέρον για την επίλυση του προβλήματος	
Πουριτανός άνθρωπος	

Γ. Να γράψετε επίθετα ομόρριζα με τις ακόλουθες λέξεις , που να έχουν πρώτο συνθετικό τους το στερητικό α [αν]

1. Κλωνισμός	
2. Έλεγχος	
3. Αποσπώμαι	
4. Αισθάνομαι	
5. Αλγώ	
6. Φθείρω	
7. Πείθω	
8. Ακολουθώ	
9. Συστέλλω	
10. ελεώ	

Δ. Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό για κάθε ρήμα που ακολουθεί

- εκπίπτω η
- εκχωρώ η
- εξαίρω η
- εκτίω η
- κομίζω το
- συνάπτω η
- συρρέω η
- εκκρίνω η
- εκκενώνω η
- κρούω το

A. Να γράψετε τα συνώνυμα των παρακάτω λέξεων

1. Περιστοιχιζόταν από δημοσιογράφους	περικυκλώνόταν, περιτριγυριζόταν
2. Η μουσική είναι βάλσαμο στην ψυχή των πονεμένων ανθρώπων	φάρμακο, παρηγοριά
3. Περιμένουμε την ετυμηγορία του λαού στις εκλογές	κρίση, απόφαση
4. Η επιρροή του κόμματος στους πολίτες φθίνει διαρκώς	αποδυναμώνεται
5. βαλσαμώνει πουλιά και τα πουλάει	ταριχεύει
6. Το καθεστώς προχώρησε σε δήμευση των περιουσιακών στοιχείων πολλών δημοκρατικών πολιτών	κατάσχεση
7. Υπήρξε διασπορά ανησυχητικών ειδήσεων	διάδοση
8. Διαστολή της καρδιάς	Διόγκωση
9. Αυτό έγινε με δική μου υπαιτιότητα	ευθύνη
10. Ξένοι διαφεντεύουν το λαό μας	διοικούν
11. Αποκαλύφθηκε σκευωρία η οποία απέβλεπε στην ανατροπή του πολιτεύματος	πλεκτάνη
12. Αντιμετωπίζω κάποιον με δυσμένεια	εχθρότητα
13. Πολλοί παραλληλίζουν την πολιτική με τη θρησκευτική πίστη	συγκρίνουν, παραβάλλουν
14. Κάναμε μία εκτενή αναφορά στα γεγονότα της εποχής εκείνης	αναλυτική
15. Ο τόπος βυθίστηκε στην αμάθεια και στην αβελτηρία	ανοησία, μωρία
16. Η φωτιά διαδόθηκε ακαριαία	αστραπιαία
17. Γριφώδης λόγος	αινιγματικός
18. Με την έλευση της άνοιξης αισθάνομαι άλλος άνθρωπος	ερχομό, άφιξη
19. Ο υπουργός είχε αλληπάλληλες συσκέψεις	Συνεχόμενες
20. Τα βιβλία της Πηνελόπης Δέλτα ήταν το προσφιλέσ ανάγνωσμα των νέων	αγαπητό

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ :/20

B. Να γράψετε τα αντώνυμα των λέξεων

Συντονισμός δραστηριοτήτων	αποσυντονισμός
Ιάσιμη ασθένεια	Ανίατη
Διαστολή της καρδιάς	Συστολή
Αίθριος ουρανός	Νεφελώδης
Λαομίσητος πολιτικός	Δημοφιλής
Αποσυσπείρωση των οπαδών του κόμματος	Συσπείρωση
Ασχολείται με τον αθλητισμό σποραδικά	συστηματικά
Εξακολούθηση του αγώνα παρά τη βροχή	διακοπή
Όψιμο ενδιαφέρον για την επίλυση του προβλήματος	Πρώιμο
Πουριτανός άνθρωπος	προοδευτικός

Γ. Να γράψετε επίθετα ομόρριζα με τις ακόλουθες λέξεις , που να έχουν πρώτο συνθετικό τους το στερητικό α [αν]

1. Κλωνισμός	ακλόνητος
2. Έλεγχος	Ανεξέλεγκτος
3. Αποσπώμαι	Αναπόσπαστος
4. Αισθάνομαι	Αναίσθητος
5. Αλγώ	Ανάλγητος
6. Φθείρω	Άφθαρτος
7. Πείθω	απειθής
8. Ακολουθώ	Ανακόλουθος
9. Συστέλλω	ασύστολος
10. ελεώ	ανελέητος

Δ. Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό για κάθε ρήμα που ακολουθεί

- **εκπίπτω:** η έκπτωση
- **εκχωρώ:** η εκχώρηση
- **εξαίρω:** η έξαρση
- **εκτίω:** η έκτιση
- **κομίζω:** το κόμιστρο
- **συνάπτω:** η σύναψη
- **συρρέω:** η συρροή
- **εκκρίνω:** η έκκριση
- **εκκενώνω:** η εκκένωση
- **κρούω:** το κρούσμα

A. Να γράψετε τα συνώνυμα των παρακάτω λέξεων

1. Με ενοχλεί ο ηθικός εκτροχιασμός των νέων της εποχής μας	
2. Το νέο βιβλίο του συγγραφέα αποτελεί μια κάθοδο στο εσωτερικό της ανθρώπινης ψυχής	
3. Η πυρκαγιά αποτέφρωσε μία μεγάλη δασική έκταση	
4. Το Υπουργείο Οικονομικών καταστάλαξε στην υιοθέτηση νέων μέτρων	
5. Πότε θα είσαι εύκαιρος να μας βοηθήσεις ;	
6. Σε συγχαίρουμε για το ανδραγάθημά σου	
7. Αρκετοί νέοι επιδιώκουν την κατοχύρωση μιας θέσης στο δημόσιο τομέα	
8. Αυτά τα σπίτια έχουν χτιστεί σε επικλινές έδαφος	
9. Ψυχανεμίζεται ότι σύντομα θα επέλθει η πτώχευση της χώρας	
10. Έχει έναν πραγματικά ευερέθιστο χαρακτήρα	
11. Αρκετοί μαθητές χωλαίνουν στα μαθηματικά και στη νεοελληνική γλώσσα	
12. Συμπεριφέρθηκε με πρωτόγνωρη αγνωμοσύνη	
13. Σε όλες τις κρίσιμες στιγμές ήταν αναποφάσιτος	
14. Δε λογαριάζει ούτε τους γονείς του , είναι πραγματικά αθεόφοβος	
15. Ο πρωθυπουργός εξέφρασε την ενόχλησή του για τα εκτεταμένα επεισόδια	
16. Πρόκειται για ένα ενθύμιο από την επίσκεψή μου στην Κίνα	
17. Η αστυνομία έλαβε δρακόντεια μέτρα για την αποφυγή επεισοδίων	
18. Μας κοίταζε με ένα μειδίαμα στα χείλη	
19. Είναι επιστήθιος φίλος μου	
20. Έχω την επιστασία των έργων	

B. Να γράψετε τα αντώνυμα των λέξεων

1. συμμετρικό σχήμα	
2. δυσοίωνες ειδήσεις	
3. υπερηφανεύομαι για την καταγωγή μου	
4. εναγκαλίζομαι τις απόψεις του	
5. περιπλέκω μία κατάσταση	
6. Η νοσταλγία του παρελθόντος δεν αποτελούσε για εκείνον μια φευγαλέα συναισθηματική κατάσταση	
7. Χρειάζεται επίταση των προσπαθειών μας	
8. Το γεύμα που παρατέθηκε ήταν επίσημο	
9. Η αίτηση που υπέβαλε ήταν εμπρόθεσμη	
10. Πειθαρχημένη τάξη	

Γ. Να γράψετε τις σύνθετες λέξεις που παράγονται από τα ακόλουθα συνθετικά

- νέος + γεννιέμαι =>
- σίδηρος + έργο =>
- κίτρινος + όψη =>
- θάνατος + φέρω =>
- φέρω + φωνή =>
- α+ πυρ + βάλλω =>
- καπνός + δέχομαι =>
- εχθρός + πράττω =>
- τάγμα + άρχω =>
- τάξη + ποιώ =>
- μόνος + άρχω =>
- δίκη + αγορεύω =>
- εν+ φυλή =>
- οίκος + πεδίο =>

Δ. Χρησιμοποιείστε τις ακόλουθες λόγιες φράσεις εκεί που πρέπει

αβρόχοις ποσί, άνω ποταμών, αποφράς ημέρα, άκρον άωτον, γην και ύδωρ, εν ριπή οφθαλμού, πνέω μένεα, επί τάπητος

- έθεσαν το ζήτημακαι προσπάθησαν να βρουν λύση
- εκείνη τηνέγινε η σφαγή χιλιάδων αθώων ανθρώπων
- Περάσαμε όλες αυτές τις περιπέτειεςχωρίς δηλαδή να υπάρξουν σημαντικές συνέπειες
- Αδύνατο να δεχτούμε αυτό που μας προτείνεις , είναι
- Ο θάνατος ενός ανασφάλιστου συμπολίτη μας είναι το της αναληθσίας του κράτους
- Προσέφεραν στους αντιπάλους τουςγια να αποφύγουν την ταπείνωση
-εναντίον μου , επειδή τόλμησα να σχολιάσω την εμφάνισή του
- Πέρασε από μπροστά μαςκαι στη συνέχεια χάθηκε

A. Να γράψετε τα συνώνυμα των παρακάτω λέξεων

1. Με ενοχλεί ο ηθικός εκτροχιασμός των νέων της εποχής μας	παραστράτημα, παρέκκλιση
2. Το νέο βιβλίο του συγγραφέα αποτελεί μια κάθοδο στο εσωτερικό της ανθρώπινης ψυχής	Κατάβαση
3. Η πυρκαγιά αποτέφρωσε μία μεγάλη δασική έκταση	Έκαψε
4. Το Υπουργείο Οικονομικών καταστάλαξε στην υιοθέτηση νέων μέτρων	Κατέληξε
5. Πότε θα είσαι εύκαιρος να μας βοηθήσεις ;	Διαθέσιμος
6. Σε συγχαίρουμε για το ανδραγάθημά σου	Κατόρθωμα
7. Αρκετοί νέοι επιδιώκουν την κατοχύρωση μιας θέσης στο δημόσιο τομέα	εξασφάλιση
8. Αυτά τα σπίτια έχουν χτιστεί σε επικλινές έδαφος	κατηφορικό
9. Ψυχανεμίζεται ότι σύντομα θα επέλθει η πτώχευση της χώρας	Υποψιάζομαι
10. Έχει έναν πραγματικά ευερέθιστο χαρακτήρα	Ευέξαπτο
11. Αρκετοί μαθητές χωλαίνουν στα μαθηματικά και στη νεοελληνική γλώσσα	Υστερούν
12. Συμπεριφέρθηκε με πρωτόγνωρη αγνωμοσύνη	Αχαριστία
13. Σε όλες τις κρίσιμες στιγμές ήταν αναποφάσιστος	Δισταχτικός
14. Δε λογαριάζει ούτε τους γονείς του , είναι πραγματικά αθεόφοβος	ασυνείδητος , ασεβής
15. Ο πρωθυπουργός εξέφρασε την ενόχλησή του για τα εκτεταμένα επεισόδια	δυσαρέσκεια
16. Πρόκειται για ένα ενθύμιο από την επίσκεψή μου στην Κίνα	αναμνηστικό
17. Η αστυνομία έλαβε δρακόντεια μέτρα για την αποφυγή επεισοδίων	αυστηρά
18. Μας κοίταζε με ένα μειδίαμα στα χείλη	Χαμόγελο
19. Είναι επιστήθιος φίλος μου	εγκάρδιος
20. Έχω την επιστασία των έργων	επίβλεψη

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ :/25

B. Να γράψετε τα αντώνυμα των λέξεων

1. συμμετρικό σχήμα	Ασύμμετρο
2. δυσοίωνες ειδήσεις	Ευοίωνες
3. υπερηφανεύομαι για την καταγωγή μου	Ντρέπομαι
4. εναγκαλίζομαι τις απόψεις του	Απορρίπτω
5. περιπλέκω μία κατάσταση	Ξεδιαλύνω
6. Η νοσταλγία του παρελθόντος δεν αποτελούσε για εκείνον μια φευγαλέα συναισθηματική κατάσταση	Μόνιμη
7. Χρειάζεται επίταση των προσπαθειών μας	χαλάρωση
8. Το γεύμα που παρατέθηκε ήταν επίσημο	Ανεπίσημο
9. Η αίτηση που υπέβαλε ήταν εμπρόθεσμη	Εκπρόθεσμη
10. Πειθαρχημένη τάξη	απείθαρχη

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ :/ 10

Γ. Να γράψετε τις σύνθετες λέξεις που παράγονται από τα ακόλουθα συνθετικά

- νέος + γεννιέμαι => **νεογέννητος**
- σίδηρος + έργο => **σιδηρουργός**
- κίτρινος + όψη => **κιτρινωπός**
- θάνατος + φέρω => **θανατηφόρος**
- φέρω + φωνή => **φερέφωνο**
- α+ πυρ + βάλλω => **απυρόβλητος**
- καπνός + δέχομαι => **καπνοδόχος**
- εχθρός + πράττω => **εχθροπραξία**
- τάγμα + άρχω => **ταγματάρχης**
- τάξη + ποιώ => **τακτοποιώ**
- μόνος + άρχω => **μονάρχης**
- δίκη + αγορεύω => **δικηγόρος**
- εν+ φυλή => **εμφύλιος**
- οίκος + πεδίο => **οικόπεδο**

Δ. Χρησιμοποιείστε τις ακόλουθες λόγιες φράσεις εκεί που πρέπει

- έθεσαν το ζήτημα **επί ταπητος** και προσπάθησαν να βρουν λύση
- εκείνη την **αποφράδα ημέρα** έγινε η σφαγή χιλιάδων αθώνων ανθρώπων
- Περάσαμε όλες αυτές τις περιπέτειες **αβρόχοις ποσί**, χωρίς δηλαδή να υπάρξουν σημαντικές συνέπειες
- Αδύνατο να δεχτούμε αυτό που μας προτείνεις, είναι **άνω ποταμών**
- Ο θάνατος ενός ανασφάλιστου συμπολίτη μας είναι το **άκρον άωτον** της αναληθσίας του κράτους
- Προσέφεραν στους αντιπάλους τους **γην και ύδωρ** για να αποφύγουν την ταπείνωση
- **πνέει μένεα** εναντίον μου, επειδή τόλμησα να σχολιάσω την εμφάνισή του
- Πέρασε από μπροστά μας **εν ριπή οφθαλμού** και στη συνέχεια χάθηκε